

NOVA PLANINSKA KARTA JALOVCA IN MANGARTA

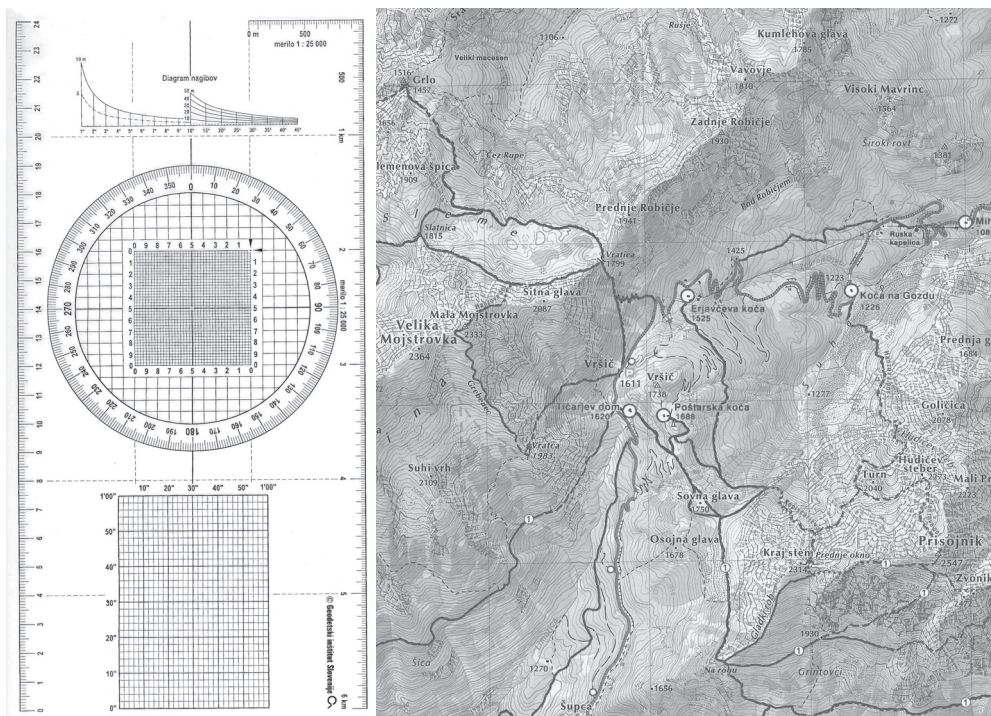
Dušan Petrovič

V Planinski založbi **Planinske zveze Slovenije** je v začetku letošnjega poletja izšla nova planinska karta Jalovec in Mangart v merilu 1 : 25 000. Karto so izdelali na **Geodetskem inštitutu Slovenije** pod redakcijskim vodstvom Lojzeta Miklavčiča in doc. dr. Dušana Petroviča ter gospe Ane Kokalj kot predstavnice naročnika. Karta je izdelana na osnovi Državne topografske karte v merilu 1 : 25 000, katere neposredno uporabo je odobrila **Geodetska uprava Republike Slovenije**. Glede na dosedanje planinske karte PZS v merilu 1 : 25 000 je vsebinsko in oblikovno povsem spremenjena. Vsebuje vrsto novosti, ki bodo gornikom in drugim uporabnikom prinesle vrsto prednosti, in predstavlja vzorec za sistem planinskih kart večjega merila v prihodnje.

Karta obsega širše območje gorskih skupin Mangarta in Jalovca ter južna pobočja Karavank ob tromeji. Format karte je pokončen in meri 100 × 70 cm, velikost prikazanega območja pa je približno 24 × 17 km. Na severu sega karta do Peči, na zahodu jo omejuje celotna predelska cesta od Trbiža in Rablja do naselja Kal Koritnica. V južnem delu karte leži celotna Trenta, dolino Lepena na skrajni južni točki karte pa zaključuje planinski dom dr. Klementa Juga. Vzhodni rob vsebine karte določa potek vršiške

ceste pri Jasni, južneje pa dno Doline Triglavskih jezer s Kočo pri Triglavskih jezerih. Tako karta skoraj v celoti zajema območje dosedanjih planinskih kart Kranjska gora z okolico ter Trenta, dodan pa je Mangart s severnimi pobočji, ki ga na dosedanjih planinskih kartah v merilu 1 : 25 000 ni bilo.

Slika 1: Izsek iz ovitka in iz vsebine karte

Poleg povečanega formata je znatno spremenjena vsebina karte in je po natančnosti ter podrobnosti primerljiva z Državno topografsko karto v merilu 1 : 25 000, kar bo predvsem zahtevnejšim uporabnikom omogočalo zanesljivo orientacijo tudi izven markiranih poti. Ekvidistanca plastnic (izohips) znaša za območje Slovenije 10 m (do sedaj 25 m), plastnice pa so prikazane v rjavi barvi. Prikaz reliefa dopolnjujejo podrobno razčlenjeno sivo prikazano skalovje in na osnovi digitalnega modela izdelano poltonsko senčenje, ki izboljšuje plastičen vtis oblikovitosti zemljišča. Podatki o razširjenosti gozdov in rušja so pridobljeni iz najnovejših letalskih posnetkov. Na cestah so prikazani strmi odseki. Planinske poti so ločene po zahtevnosti v tri kategorije, nekatere znane so tudi poimenovane. Prikazane so planinske postojanke, pomembnejši gostinski objekti, kampi in nekatere bolj znane turnosmučarske smeri. Imenoslovje na karti je izbrano glede na uradni Register zemljepisnih imen v Sloveniji, zato se nekoliko razlikuje od ostalih planinskih kart, podobno pa velja tudi za nadmorske višine. Na karti sta nepoudarjeno prikazani kar dve koordinatni mreži – pravokotna kilometrska mreža državnega koordinatnega sistema in pa križi geografske mreže z gostoto ene kotne minute v sistemu WGS 84, ki ga podpirajo sprejemniki satelitskega GPS-sistema.

Karta je tiskana na kartografskem papirju, ki je bolj obstojen na pregibe in na vlago v primerjavi z navadnimi papirji. Zložena v priročen format je vložena v plastični ovitek, ki pa ni zgolj zaščita karte pred vremenskimi vplivi in obrabo. Na ovitku so natisnjeni centimetersko merilo, grafično

merilo v km, koordinatomer za pravokotne ter geografske koordinate, kotomer in diagram nagibov. Naslovnica je ločeno vložena v plastični ovitek, ta dodatni dvakrat prepognjeni list pa vsebuje še mnoge podatke o karti, navodila za uporabo na ovitku natisnjenih pripomočkov ter legendo kartografskih znakov. Tako so vse za uporabo karte pomembne informacije fizično ločene od same karte – s tem se izognemo nerodnemu pregibanju karte ob uporabi, hkrati pa vsebina karte zajema poln format papirja in posamezni zgibi niso porabljeni za legendo, kot je to pri večini dosedanjih planinskih kart.

Karta tehnološko in oblikovno sodi v sam vrh primerljivih kart, tako pri nas kot v svetu. Poleg tiskane oblike na papirju jo je mogoče pripraviti tudi v obliko, primerno uporabi v digitalnem okolju, vendar je zaradi pretežno terenske uporabe vsaj za planinske karte tiskana oblika na papirju še vedno najbolj primerna. Za pravilnost vsebine so se po najboljših močeh trudili tako založnik kot izvajalec, vsekakor pa se pri tako obsežnem in podrobnem prikazu območja pojavi tudi kakšna napaka, ki bo v primeru evidentiranja vsekakor odpravljena v naslednjih izdajah. Hkrati je precej mogoče, da je stanje, predvsem stanje varoval na planinskih poteh, vnovič nekoliko spremenjeno tudi zaradi julijskega potresa; zato vse uporabnike pozivamo, da se pred obiskom visokogorja ustrezno informirate o stanju varoval in poti.

doc. dr. Dušan Petrovič, univ. dipl. inž. el., inž. geod.
FGG - Oddelek za geodezijo, Jamova 2, SI-1000 Ljubljana
E-pošta: dpetrovi@fgg.uni-lj.si